Statens helsepersonellnemnd - HPN-2012-169

Myndighet	Statens helsepersonellnemnd - Vedtak.
Dato	2013-02-27
Doknr/publisert	HPN-2012-169
Stikkord	Tilbakekall av autorisasjon som sykepleier - uforsvarlig virksomhet, grov mangel på faglig innsikt og atferd uforenlig med yrkesutøvelsen. Stadfestet. Helsepersonelloven § 57.
Sammendrag	Klageren hadde erkjent å ha forfalsket karakterer på vitnemålet sitt for sykepleierutdanningen. Hun hadde også forfalsket andre dokumenter slik at det fremsto som om hun var ferdig utdannet helsesøster og at hun hadde videreutdanning i jordmorfag og i psykisk helsevern. Ved å akseptere stilling som ledende helsesøster, herunder ved bruk av de forfalskede dokumentene, skaffet klageren seg ansettelse i en stilling hun forsto at hun ikke var kvalifisert for.
Saksgang	Saksnummer: 12/169
Parter	Klager: Født 1969 (Advokat: Per Danielsen).
Forfatter	Hans Hugo Kristoffersen, Kirti Mahajan Thomassen, Wenche Dahl Elde, Marte Kvittum Tangen, Åse Senning, Knut Dalen, Atle Larsen.

Saken gjelder: Klage over Statens helsetilsyns vedtak av 29. august 2012 om tilbakekall av autorisasjon som sykepleier, jf. lov av 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven) § 57.

Statens helsepersonellnemnd behandlet klagen i nemndmøte 27. februar 2013 og traff enstemmig følgende

VEDTAK:

Statens helsetilsyns vedtak av 29. august 2012 stadfestes.

Saksforholdet:

Klageren er utdannet ved V sykepleierhøgskole og fikk autorisasjon som sykepleier i 1994.

Tilsynssak vedrørende klagerens virksomhet som sykepleier ble oversendt Statens helsetilsyn ved brev av 16. november 2011 fra Helsetilsynet i W (nå Fylkesmannen i W). Tilsynssaken gjaldt forfalskning av vitnemål/karakterer og spørsmål om klageren hadde utøvet uforsvarlig virksomhet. Forfalskningen gjaldt både karakterer og fullførte utdanninger. Hun skal ha benyttet dokumentene for å oppnå ansettelser i det offentlige helsevesenet i flere stillinger i X kommune og Y kommune.

Klageren ble ansatt i X kommunene som ledende helsesøster i midlertidig stilling med tiltredelsesdato 1. juli 2007, med forutsetning om at hun fullførte påbegynt helsesøsterutdanning, jf. brev av 27. april 2011 fra X kommune. I henhold til arbeidsavtale signert i august 2007 skulle stillingen bli fast når helsesøsterutdanningen var fullført og dokumentert. Det ble forutsatt at dette ville skje våren 2008. Den 19. juni 2008 fikk hun fast stilling som ledende helsesøster. Arbeidsforholdet ble senere avsluttet 7. september 2009 med øyeblikkelig virkning etter avtale mellom klageren og kommunen.

Etter dette arbeidet klageren i Z kommune til hun ble ansatt som helsesjef i Y kommune 6. april 2010. Hun sa opp stillingen som helsesjef i april 2011 etter at dokumentforfalskningen ble oppdaget.

Høgskolen i U anmeldte klageren for dokumentforfalskning 4. april 2011.

Klageren ble avhørt av politiet 14. april 2011. Hun erkjente straffskyld for dokumentforfalskning. Forfalskningen gjelder endring av karakter for gjennomført sykepleierutdanning ved V sjukepleiarhøgskole, forfalskning av vitnemål på videreutdanning i ammeveiledning fra Høgskolen i T (klageren har ikke vært student her), forfalskning av karakterutskrift og dokumentasjon på eksamener som ikke er bestått ved Høgskolen i U og ved Universitetet i U. For en skjematisk oversikt over det aktuelle vises til Statens helsetilsyns vedtak om tilbakekall, side 3.

Suldal kommune anmeldte klageren 9. mai 2011, og X kommune anmeldte henne den 10. juni 2011.

Statens helsetilsyn tilbakekalte klagerens autorisasjon som sykepleier i vedtak av 29. august 2012. Statens helsetilsyn fant at klageren er uegnet til å utøve sitt yrke som sykepleier forsvarlig på grunn av uforsvarlig virksomhet og atferd som anses uforenelig med yrkesutøvelse som sykepleier, jf. helsepersonelloven § 57.

S tingrett avsa 4. september 2012 dom i straffesaken mot klageren. Klageren ble dømt til fengsel i åtte måneder, tre måneder av straffen gjort betinget, for overtredelser av straffeloven § 182, første ledd (dokumentfalsk). Klageren har anket dommen til R lagmannsrett.

Vedtaket ble påklaget 21. september 2012. Statens helsetilsyn fant ikke grunnlag for å omgjøre vedtaket og oversendte 17. oktober 2012 saken til Statens helsepersonellnemnd for klagebehandling.

Statens helsetilsyn legger til grunn at klageren har arbeidet som helsesjef og ledende helsesøster i fast stilling som følge av dokumentfalsk.

Ved å forfalske vitnemål og påta seg arbeidsoppgaver hun ikke var kvalifisert for, har klageren opptrådt i strid med faglige og yrkesetiske normer og lovbestemte krav til yrkesutøvelsen. Hun har handlet langt utenfor det som forventes av en sykepleier.

Kravet til kompetanse i stilling som ledende helsesøster er høyere enn til stilling som helsesøster uten lederansvar. Blant annet skal ledende helsesøster veilede annet helsepersonell, vurdere kvaliteten av det arbeid som utføres, foreta risikovurderinger og etablere styringssystemer som skal forebygge feil. Ved å påta seg en slik oppgave uten formell utdanning, og uten å informere arbeidsgiveren om dette, viste klageren manglende evne til å vurdere egen kompetanse.

Opplysningene fra X kommune og Y kommune om flere faglige feil knyttet til vaksinering av barn og voksne, kontroll av barn, dokumentasjon med mer tyder på at hun manglet helsesøsterkompetanse, uten at Statens helsetilsyn kan konkludere med at hun har utført uforsvarlig sykepleiervirksomhet. Det sentrale i saken er imidlertid dokumentforfalskningen. Ved å utgi seg for å inneha en formell kompetanse hun ikke har, representerer klageren en sikkerhetsrisiko for pasienter, og hun anses uegnet til forsvarlig yrkesutøvelse som sykepleier på grunn av uforsvarlig virksomhet.

Statens helsetilsyn har også kommet til at klageren har utvist en atferd som anses uforenelig med yrkesutøvelse som sykepleier ved sin forfalskning av vitnemål og karakterutskrifter, og ved å fremlegge uriktige opplysninger i forbindelse med søknad på stillinger i helsetjenesten. Dette anses som atferd nært knyttet til hennes yrkesutøvelse som helsepersonell. Handlingene anses også som et alvorlig tillitsbrudd overfor arbeidskolleger, samarbeidspartnere og arbeidsgiver. Handlingene svekker tilliten til klageren og er også egnet til å svekke tilliten til helsepersonell generelt og til helsetjenesten.

Bevist juks i forbindelse med jobbsøknad i helsetjenesten er et alvorlig tillitsbrudd og en kriminell handling. Klagerens uttalelser til saken tyder på at klageren ikke erkjenner alvorligheten av dette, verken generelt eller for sin yrkesutøvelse som sykepleier. Forholdet anses av en så alvorlig karakter at klagerens autorisasjon må tilbakekalles.

Klageren anfører i hovedsak at vedtaket synes basert på galt faktum og misforståelse på vesentlige punkter. Det anføres at Statens helsetilsyn har misforstått politiavhør av klageren. Hun har ikke brukt de dokumentene slik det er lagt til grunn i vedtaket.

Det er vist til at tingrettens dom i straffesaken er påanket. Klageren anmoder om at behandlingen av saken stilles i bero inntil domstolen har ferdigbehandlet saken, da det antas at straffesaken vil kaste ytterligere lys over saken.

Det anføres dessuten at Statens helsetilsyns vedtak bygger på en alt for streng lovanvendelse.

Statens helsepersonellnemnds vurdering:

Klageren har anmodet om at behandlingen av saken utsettes i påvente av lagmannsrettens behandling av straffesaken. Nemnda har kommet til at saken er tilstrekkelig opplyst, jf. forvaltningsloven § 17, slik at nemnda kan realitetsbehandle tilsynssaken.

Nemnda har vurdert om klageren er uegnet til å utøve sitt yrke som sykepleier forsvarlig på grunn av uforsvarlig virksomhet, grov mangel på faglig innsikt og atferd som anses uforenlig med yrkesutøvelsen som sykepleier, jf. helsepersonelloven § 57 første ledd.

Formålet med autorisasjonsordningen er å sikre pasientene et forsvarlig helsetilbud og helsepersonell de kan ha tillit til, jf. helsepersonelloven § 1. Autorisasjonen skal garantere at helsepersonellet har de nødvendige faglige kvalifikasjoner og tilfredsstiller krav til atferd slik at allmennhetens tillit til helsetjenesten og helsepersonellet ikke krenkes. Det vil si at når disse forutsetninger ikke er tilstede kan autorisasjonen trekkes tilbake.

Klageren har erkjent å ha forfalsket vitnemål fra V sjukepleierhøgskole, Høyskolen i T, Høgskolen i U og Universitetet i U. Hun er utdannet sykepleier, men har forfalsket karakter på vitnemål for sykepleierutdanningen. Hun har også forfalsket dokumenter slik at det fremstår som om hun er ferdig utdannet helsesøster og at hun har videreutdanning i jordmorfag og i psykisk helsevern.

Nemnda legger alminnelig sannsynlighetsovervekt til grunn for bevisvurderingen. Det følger av rettspraksis og langvarig forvaltningspraksis at det er det mest sannsynlige faktum som legges til grunn. I helt spesielle tilfeller, jf. Rt-2007-1851, kan det likevel være forhold som gjør at hovedregelen skal fravikes. Slike omstendigheter foreligger ikke i denne saken.

Klageren anfører at hun aldri hadde til hensikt å benytte de falske dokumentene. Hun benekter også faktisk å ha benyttet dokumentene. Nemnda finner ikke hennes forklaring på dette punkt troverdig. Nemnda viser til avhør av klageren 14. april 2011, hvor hun opplyste at hun fremla falske vitnemål til arbeidsgiveren X kommune, da arbeidsgiveren etterlyste klagerens papirer på fullført eksamen som helsesøster. Hun skal ha vært for flau til å si at hun hadde strøket på eksamen. I stedet valgte hun å forfalske vitnemålet. Hun opplyste i avhør også at de falske dokumentene senere også ble benyttet da hun søkte om stilling som helsesjef i Y kommune. Det faktum at klageren senere har gått bort fra deler av sin forklaring, kan etter nemndas syn ikke tillegges avgjørende vekt. Det er nærliggende å tro at hennes endrede forklaring er et resultat av at hun innser hvilke

konsekvenser atferden vil kunne ha for hennes muligheter til yrkesutøvelse. Hennes forklaring med hensyn til stryk på eksamen, er for øvrig heller ikke korrekt. Det fremgår av opplysninger fra Høgskolen i U at klageren ble utvist fra Helsesøsterutdanningen i ett år på grunn av plagiat av fordypningsoppgave, og at hun ikke kom tilbake til høyskolen for å fullføre studiet.

Nemnda legger etter dette til grunn at klageren benyttet de forfalskede dokumentene for å oppnå ansettelse som ledende helsesøster i X kommune og senere for å oppnå ansettelse som helsesjef i Y kommune. Nemndas vurdering er for øvrig her i samsvar med den vurdering som er lagt til grunn for dom i S tingrett.

Uavhengig av at klageren ved dette benyttet seg av falske dokumenter, er det for nemnda et selvstendig poeng, og kritikkverdig i seg selv, at klageren ved å akseptere stillingen som ledende helsesøster påtok seg ansvar og arbeidsoppgaver hun forsto hun ikke hadde de nødvendige formelle og reelle kvalifikasjonene til. Plikten til ikke å gå ut over rammene for eget kompetanseområde er i kjerneområdet for kravet til forsvarlig virksomhet i helsepersonelloven § 4. Etter helsepersonelloven § 4 første ledd skal helsepersonell utføre sitt arbeid i samsvar med de krav til faglig forsvarlighet og omsorgsfull hjelp som kan forventes ut fra helsepersonellets kvalifikasjoner, arbeidets karakter og situasjonen for øvrig. For det enkelte helsepersonell innebærer forsvarlighetskravet en plikt til å opptre i samsvar med de til enhver tid gjeldende faglige normer og lovbestemte krav til yrkesutøvelsen.

Nemnda legger til grunn at klageren ved å akseptere stillingen som ledende helsesøster, herunder ved bruk av de forfalskede dokumentene, skaffet seg ansettelse i en stilling hun forsto at hun ikke var kvalifikasjoner for. Ved dette innrettet hun seg på en måte som har medført risiko for pasienter, og hun har vist mangelfullt faglig skjønn og en grunnleggende mangelfull respekt for hensynet til pasientsikkerhet. Det svekker klart tilliten til henne som sykepleier at hun ved dette har gått ut over sin faglige kompetanse. Klagerens handling anses som et forsettlig brudd på kravet til forsvarlig virksomhet i helsepersonelloven § 4.

Nemnda finner at klageren må anses uegnet til å utøve sitt yrke som sykepleier forsvarlig både som følge av uforsvarlig virksomhet og grov mangel på faglig innsikt, jf. helsepersonelloven § 57 og forarbeidene til loven i Ot.prp.nr.13 (1998-1999) punkt 21.1.3.6 og 21.1.3.7, side 178.

Yrkesutøvelse som sykepleier er avhengig av stor grad av tillit. Forfalskningen av dokumentene er i dette tilfellet nært knyttet til klagerens yrkesutøvelse. Hun har benyttet de forfalskede dokumentene til å skaffe seg stillinger i helsevesenet som hun ikke er kvalifisert til å inneha, og som hun ellers ikke ville fått. Ved å gjøre dette, har hun handlet utenfor hva som må forventes av en autorisert sykepleier, og nemnda finner at klageren har utvist en atferd som anses uforenlig med yrkesutøvelsen.

Nemnda har kommet til at vilkårene for å tilbakekalle klagerens autorisasjon som sykepleier etter helsepersonelloven § 57 foreligger. Det må da også foretas en vurdering av om tilbakekall *skal* foretas.

Etter nemndas syn er et tilbakekall av klagerens autorisasjon som sykepleier ikke et uforholdsmessig inngrep i foreliggende sak. Ved denne vurderingen er det tilliten til og kvaliteten i helsetjenesten som er det sentrale og ikke hensynet til det enkelte helsepersonell.

Saken er slik nemnda ser det samlet sett meget alvorlig. Ved bevisst å påta seg arbeidsoppgaver hun ikke var formelt kvalifisert for, har klageren vist en manglende respekt for de krav til faglig kompetanse som gjelder i helsevesenet. Det er påpekt en rekke feil og mangler ved klagerens faktiske yrkesutøvelse i X og Y kommune. Flere av forholdene gjelder svikt som kan ha potensielt store konsekvenser for pasientene og samfunnet. Spesielt gjelder dette de mangler som er påpekt i forbindelse med barnekontroller og vaksinasjoner. Klagerens opptreden i etterkant av at dokumentforfalskningen ble avslørt, viser en manglende innsikt i alvoret i saken.

Handlingene innebærer også et grovt misbruk av den tillit de to kommunene har vist klageren,. Hennes handlinger bidrar til å svekke tilliten til helsepersonell og helsetjenesten generelt. Den type lovbrudd klageren er dømt for representerer et betydelig avvik fra den atferd som er forventet av en sykepleier. Det foreligger ikke opplysninger i saken som tilsier at tilbakekall likevel ikke skal skje.

Klagen har ikke ført frem, og det påklagede vedtaket stadfestes.

Vedtaket er enstemmig.